

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

P9_TA(2021)0482

Łamanie praw człowieka przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie, zwłaszcza Wagner Group

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie przypadków łamania praw człowieka przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie, zwłaszcza Wagner Group (2021/2982(RSP))

(2022/C 224/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje i zalecenia, w szczególności rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie prywatnych firm ochroniarskich ⁽¹⁾, rezolucję z dnia 16 września 2020 r. w sprawie współpracy UE-Afryka w dziedzinie bezpieczeństwa w regionie Sahelu, Afryce Zachodniej i Rogu Afryki ⁽²⁾, zalecenie z dnia 16 września 2021 r. w sprawie rozwoju stosunków politycznych między UE a Rosją ⁽³⁾ oraz rezolucję z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie Somalii ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka ⁽⁵⁾ (globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka),
- uwzględniając konwencje genewskie z 1949 r. i towarzyszące im protokoły dodatkowe,
- uwzględniając konwencję Organizacji Jedności Afrykańskiej z 1977 r. w sprawie eliminacji najemnictwa w Afryce,
- uwzględniając konwencję międzynarodową z 1989 r. przeciwko werbowaniu, wykorzystywaniu, finansowaniu i szkoleniu najemników,
- uwzględniając dokument z Montreux z 17 września 2008 r. w sprawie istotnych międzynarodowych zobowiązań prawnych i dobrych praktyk państw związanych z działaniem prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich w trakcie konfliktu zbrojnego (dokument z Montreux),
- uwzględniając sprawozdanie z 1 października 2021 r. niezależnej misji informacyjnej ds. Libii powołanej przez Radę Praw Człowieka ONZ,
- uwzględniając oświadczenia ekspertów Rady Praw Człowieka ONZ z 31 marca 2021 r. w sprawie rosyjskich szkoleniowców oraz z 27 października 2021 r. w sprawie Wagner Group w Republice Środkowoafrykańskiej,
- uwzględniając deklarację z 12 listopada 2021 r. międzynarodowej konferencji w sprawie Libii zorganizowanej w Paryżu,
- uwzględniając wytyczne ONZ w sprawie korzystania z usług uzbrojonych pracowników prywatnych firm ochroniarskich,
- uwzględniając wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka,
- uwzględniając sprawozdania, komunikaty prasowe i pisma dotyczące zarzutów grupy roboczej ONZ ds. wykorzystywania najemników w celu łamania praw człowieka i zakłócania korzystania z prawa narodów do samostanowienia (grupa robocza ONZ ds. wykorzystywania najemników), w szczególności te z 24 marca 2021 r. i 27 października 2021 r.,
- uwzględniając pismo z 25 czerwca 2021 r. skierowane do przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ przez zespół ekspertów ds. Republiki Środkowoafrykańskiej, którego mandat przedłużono na podstawie rezolucji nr 2536 (2020),

⁽¹⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 80.

⁽²⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 24.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0383.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 113.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

- uwzględniając prace otwartej międzyrządowej grupy roboczej utworzonej w celu opracowania treści międzynarodowych ram regulacyjnych – bez przesądzania ich charakteru – dotyczących działalności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich;
  - uwzględniając Międzynarodowy kodeks postępowania dla podmiotów prywatnych świadczących usługi ochrony,
  - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie są prywatnymi podmiotami gospodarczymi świadczącymi usługi wojskowe lub ochroniarskie, które mogą obejmować m.in. uzbrojoną ochronę, utrzymanie i eksploatację systemów uzbrojenia, przetrzymywanie więźniów oraz doradztwo lub szkolenie dla lokalnych sił i personelu ochrony; mając na uwadze, że w ostatnich latach znacznie wzrosła zależność podmiotów państwowych i niepaństwowych od prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich na obszarach objętych konfliktem; mając na uwadze, że w konfliktach XXI wieku, począwszy od wojen w Afganistanie i Iraku, brały udział na wszystkich szczeblach, od wsparcia logistycznego po operacje o dużej intensywności, prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie;
- B. mając na uwadze, że obecna sytuacja regulacyjna w tej sferze to zbiór niespójnych reguł, które różnią się ogromnie między sobą w zależności od kraju; mając na uwadze, że niejednolite przepisy na szczeblu krajowym oraz mechanizmy samoregulacji przyjęte przez niektóre prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie są ze względu na brak kar niewystarczające do zapobieżenia nadużyciom oraz mogą mieć istotny wpływ na sposób działania prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich podczas wielostronnych interwencji i w rejonach konfliktu;
- C. mając na uwadze, że prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie, gdy biorą udział w działaniach wojennych, są związane prawem międzynarodowym, w szczególności konwencjami genewskimi ratyfikowanymi przez wszystkie państwa członkowskie ONZ; mając na uwadze, że postanowienia konwencji genewskich uznaje się za międzynarodowe prawo zwyczajowe; mając na uwadze, że art. 47 protokołu dodatkowego I do konwencji genewskich zawiera definicję najemników; mając na uwadze, że na tej podstawie najemnicy są określani jako cywile i jako tacy nie mogą brać udziału w konflikcie; mając na uwadze, że konwencja międzynarodowa przeciwko werbowaniu, wykorzystywaniu, finansowaniu i szkoleniu najemników zakazuje najemnictwa;
- D. mając na uwadze trwające prace zmierzające do uregulowania prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, w szczególności prace otwartej międzyrządowej grupy roboczej ONZ utworzonej w celu opracowania treści międzynarodowych ram regulacyjnych – bez przesądzania ich charakteru – dotyczących działalności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich; mając na uwadze, że na kwiecień 2022 r. zaplanowano przedstawienie projektu ram regulacyjnych dotyczących prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich; mając na uwadze, że UE została wybrana do grupy przyjaciół przewodniczącego forum dokumentu z Montreux;
- E. mając na uwadze, że niezliczeni członkowie prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich działający w charakterze najemników dopuścili się podczas przeszłych, niedawnych i trwających konfliktów rażących naruszeń praw człowieka, w tym zbrodni wojennych, zarówno wobec bojowników, jak i ludności cywilnej; mając na uwadze, że większość tych naruszeń popełniono bezkarnie i nie były one przedmiotem dochodzenia, nie wniesiono w tych sprawach oskarżenia ani nie wydano wyroku;
- F. mając na uwadze, że niektóre kraje, takie jak Rosja, Turcja i Zjednoczone Emiraty Arabskie, są obecne za pośrednictwem prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich w różnych strefach ogarniętych konfliktem lub strefach pokonfliktowych na całym świecie;
- G. mając na uwadze, że Wagner Group jest siecią organizacji paramilitarnych i przedsiębiorstw, powiązanych nakładającymi się na siebie sieciami własności i logistyki; mając na uwadze, że Wagner Group odróżnia się od innych prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich pod wieloma względami, takimi jak jej przypuszczalne powiązania z najwyższymi szczeblami władzy państwa rosyjskiego, jej rzekoma obecność w wielu państwach, skala działalności (zatrudnia szacunkowo 10 tys. pracowników) oraz rażące naruszenia praw człowieka, które zostały udokumentowane i o które ją oskarżono; mając na uwadze, że prawo rosyjskie zakazuje korzystania z najemników na mocy art. 359 kodeksu karnego, który umożliwia Kremłowi publiczne dystansowanie się od nielegalnych działań prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, takich jak Wagner Group, a jednocześnie zawiera szereg luk prawnych umożliwiających wykorzystywanie takich firm jako ważnego narzędzia politycznego i wojskowego w konfliktach na całym świecie;
- H. mając na uwadze, że niezależne organizacje, takie jak Bellingcat, udokumentowały w sprawozdaniach publikowanych od stycznia 2019 r. do listopada 2021 r. jej powiązania z władzami rosyjskimi; mając na uwadze, że Wagner Group opiera się jakoby na rosyjskiej infrastrukturze wojskowej, ma wspólną bazę z rosyjskim wojskiem, korzysta z transportu

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

rosyjskimi samolotami wojskowymi oraz z wojskowych usług opieki zdrowotnej; mając na uwadze, że jest ona częściowo finansowana za pośrednictwem wartych wiele milionów dolarów umów na usługi gastronomiczne i budowlane dla rosyjskich sił zbrojnych udzielanych przedsiębiorstw powiązanym z Jewgienijem Prigożynem, bliskim sojusznikiem prezydenta Rosji Władimira Putina; mając na uwadze, że w finansowanie, rekrutację, szkolenie i ochronę agentów Wagner Group w pełni zaangażowane są rosyjska agencja wywiadu wojskowego GRU, rosyjskie Ministerstwo Obrony i służby konsularne;

- I. mając na uwadze, że UE nałożyła sankcje na Jewgienija Prigożyna za jego zaangażowanie w konflikt libijski; mając na uwadze, że według amerykańskiego Ministerstwa Skarbu kilka przedsiębiorstw znajdujących się pod jego kontrolą podlega sankcjom amerykańskim za „wspieranie działań paramilitarnych Rosji, ochronę reżimów autorytarnych i eksploatację zasobów naturalnych”;
- J. mając na uwadze, że wykorzystywanie przez Kreml prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich opiera się na długiej historii Związku Radzieckiego w zakresie operowania siłami zastępczymi za granicą poprzez wysyłanie tysięcy specjalistów wojskowych pod przykrywką „doradców” do wielu konfliktów na całym świecie, podczas gdy oficjalnie zaprzecza się rosyjskiemu zaangażowaniu; mając na uwadze, że 11 kwietnia 2012 r. prezydent Putin oświadczył w swoim przemówieniu przed rosyjską Dumą, że „grupa prywatnych firm wojskowych byłaby skutecznym narzędziem pozwalającym osiągać cele krajowe bez bezpośredniego zaangażowania państwa rosyjskiego”; mając na uwadze, że określenie Wagner Group jest używane coraz rzadziej, aby uniknąć kontroli publicznej i stworzyć dystans między grupą a Jewgienijem Prigożynem i prezydentem Putinem, ponadto grupę zastępuje się innymi podmiotami pod odmiennymi nazwami; mając na uwadze, że Kreml, za pomocą tej konstrukcji i z uwagi na to, że Wagner Group nie ma statusu prawnego, stara się utrzymać możliwość wiarygodnego odparcia zarzutów dotyczących działań grupy i popełnianych przez nią przestępstw;
- K. mając na uwadze, że w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę wykorzystywanie prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, takich jak Wagner Group, E.N.O.T. Corp i oddziały kozackie, może służyć ukryciu ingerencji wojskowej, uniknięciu ofiar wśród regularnych oddziałów wojskowych, a tym samym ukryciu przed rosyjską opinią publiczną kosztów ludzkich związanych z agresjami wojskowymi;
- L. mając na uwadze, że Wagner Group została po raz pierwszy zidentyfikowana w 2014 r., kiedy wspierała prorosyjskich separatystów i pomagała rosyjskim wojskom w działaniach wojennych w Donbasie, na Ukrainie, oraz w nielegalnej inwazji i aneksji należącego do Ukrainy Krymu; mając na uwadze, że od tamtej pory firma uczestniczy w konfliktach w Syrii, Sudanie, Mozambiku, Libii, Republice Środkowoafrykańskiej i Wenezueli;
- M. mając na uwadze, że w odniesieniu do Republiki Środkowoafrykańskiej eksperci grup roboczych ONZ ds. wykorzystywania najemników, ds. biznesu i praw człowieka oraz ds. wymuszonych zaginięć, a także specjaliści sprawozdawcy ONZ ds. tortur oraz ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji stwierdzili wspólnie w październiku 2021 r., że Wagner Group rażąco i systematycznie naruszała prawa człowieka, dopuszczając się masowych egzekucji doraźnych, arbitralnych zatrzymań, przemocy seksualnej, grabieży, zaginięć i tortur podczas przesłuchań;
- N. mając na uwadze, że Wagner Group bierze udział w zachłannym przejmowaniu kluczowych zasobów, takich jak dochody z górnictwa i ropy, co osłabia kraje rozwijające się i pozbawia je najważniejszych zasobów publicznych; mając na uwadze, że na przykład po podpisaniu w 2018 r. umowy wojskowej między Rosją a Republiką Środkowoafrykańską przedsiębiorstwo Lobaye Invest należące do Wagner Group otrzymało prawa do poszukiwania złota i diamentów na kilku terenach wydobywczych; mając na uwadze, że w materiale z czerwca 2021 r. stacja CNN ujawniła, że rosyjscy najemnicy dokonali egzekucji cywilów i wypędzili mieszkańców z terenów górniczych;
- O. mając na uwadze, że w Libii Wagner Group udziela wsparcia logistycznego i jest zaangażowana w operacje bojowe wspierające stojącego na czele rebeliantów generała Chalifę Haftara co najmniej od 2018 r.; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem misji rozpoznawczej ONZ w Libii z października 2021 r. Wagner Group jest zamieszana w zbrodnie wojenne, w tym doraźne egzekucje cywilów i zatrzymanych, niewolnictwo, rozmieszczanie zabronionych na szczeblu międzynarodowym min przeciwpiechotnych oraz zabijanie lub okaleczanie cywilów, w tym dzieci, na przykład we wsi Al-Sabia na południe od Trypolisu; mając na uwadze, że w sprawozdaniu udokumentowano liczne i powtarzające się przypadki łamania oenzetowskiego embarga na broń, a także korzystanie przez Wagner Group z rosyjskich wojskowych samolotów transportowych; mając na uwadze, że wsparcie rosyjskich najemników i instruktorów wojskowych dla radykalnych ugrupowań zbrojnych jeszcze bardziej zdestabilizowało południowe sąsiedztwo UE;

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

- P. mając na uwadze, że 12 listopada 2021 r. kraje uczestniczące w paryskiej konferencji w sprawie Libii wyraziły sprzeciw wobec jakiegokolwiek zagranicznej ingerencji w sprawę Libii i opowiedziały się za wdrożeniem planu działania na rzecz wycofania najemników, zagranicznych bojowników i obcych sił z terytorium Libii; mając na uwadze, że na początku listopada 2021 r. Turcja wysłała do Libii około 150 dodatkowych syryjskich najemników, oprócz 7 000 lojalnych wobec siebie najemników, którzy już się tam znajdowali, mimo apeli społeczności lokalnej i międzynarodowej o wycofanie wszystkich obcych sił przed wyborami parlamentarnymi i prezydenckimi zaplanowanymi na 24 grudnia 2021 r.; mając na uwadze, że panel ekspertów ONZ ds. Libii, powołany na mocy rezolucji 1973 (2011), stwierdził w sprawozdaniu końcowym opublikowanym we wrześniu 2019 r., że emirackie przedsiębiorstwo Black Shield Security Services przeprowadziło rekrutację obywateli Sudanu do służby w konflikcie libijskim;
- Q. mając na uwadze, że w Syrii Wagner Group wysyła od końca 2015 r. tajnych agentów jako wsparcie dla rosyjskiego wojska w interwencji mającej uratować reżim Assada; mając na uwadze, że najemnicy popełnili i sfilmowali przerażające zbrodnie na ludności syryjskiej, takie jak torturowanie i mordowanie cywilów niedaleko Palmyry oraz ścinanie im głów; mając na uwadze, że syryjskie prywatne linie lotnicze Cham Wings uczestniczyły w transporcie najemników z Rosji do Libii, a ostatnio w transporcie migrantów do Mińska;
- R. mając na uwadze, że grupa robocza ONZ ds. wykorzystywania najemników podała do wiadomości, że Azerbejdżan, z pomocą Turcji, wysłał najemników do Syrii w celu podtrzymania operacji wojskowych w objętym konfliktem Górskim Karabachem;
- S. mając na uwadze, że 30 lipca 2018 r. zamordowano trzech utytułowanych dziennikarzy rosyjskich, którzy prowadzili dochodzenie w sprawie działalności wydobywczej Wagner Group w Republice Środkowoafrykańskiej; mając na uwadze, że według Komitetu Ochrony Dziennikarzy śmierć rosyjskiego dziennikarza Maksima Borodina, który donosił o działalności Wagner Group w Syrii w marcu 2018 r., wpisuje się w schemat zabójstw dziennikarzy w Rosji zajmujących się niewygodnymi sprawami mogącymi mieć reperkusje dla władz;
- T. mając na uwadze, że 15 listopada 2021 r. wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josep Borrell zapowiedział konsensus wśród unijnych ministrów spraw zagranicznych w sprawie zastosowania środków ograniczających wobec Wagner Group na zbliżającym się posiedzeniu Rady do Spraw Zagranicznych w grudniu 2021 r.; mając na uwadze, że 20 września 2021 r. wysoki przedstawiciel ostrzegł o ewentualnym zaangażowaniu Wagner Group w Mali;
- U. mając na uwadze, że według doniesień porozumienie między Wagner Group a władzami malijskimi przewiduje wysłanie do tego kraju tysiąca najemników; mając na uwadze, że UE prowadzi w Mali misje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO);
- V. mając na uwadze, że 7 grudnia 2020 r. Rada przyjęła rozporządzenie (UE) 2020/1998 ustanawiające globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka, który umożliwia UE nakładanie środków ograniczających na konkretne osoby, podmioty i organy – w tym na państwa i podmioty niepaństwowe – odpowiedzialne za poważne łamanie i naruszenia praw człowieka na całym świecie, przyczyniające się do nich lub mające z nimi związek; mając na uwadze, że UE ma obowiązek wykorzystać wszystkie instrumenty przewidziane tym rozporządzeniem w przypadku łamania praw człowieka;
1. jest głęboko zaniepokojony szerokim zakresem zgłaszanych stale naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarne, związanych z nasilającą się coraz bardziej działalnością szeregu prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, za które zasadniczo nikt nie został jeszcze pociągnięty do odpowiedzialności;
  2. zdecydowanie potępia niehumanitarne zbrodnie popełnione przez Wagner Group i powiązane z nią prywatne podmioty wojskowe; podkreśla, że wiele wskazuje na odpowiedzialność państwa rosyjskiego za finansowanie i szkolenie tych grupowań paramilitarnych oraz za zarządzanie i operacyjne dowodzenie nimi; podkreśla, że działania Wagner Group pokrywają się z szerzeniem się wpływów Rosji w strefach konfliktów; wyraża głębokie przekonanie, że Wagner Group i inne rosyjskie firmy ochroniarskie należy traktować jak organizacje posiadające pełnomocnictwo państwa rosyjskiego;
  3. wzywa władze rosyjskie do egzekwowania kodeksu karnego, w szczególności art. 359 zakazującego rekrutacji, szkolenia i finansowania najemników, udzielania im wsparcia materialnego i wykorzystywania ich w konflikcie zbrojnym; w związku z tym wzywa władze rosyjskie, aby zakazały też przedsiębiorstwom państwowym zatrudniania prywatnych firm wojskowych zaangażowanych w działalność z udziałem najemników naruszającą międzynarodowe prawo humanitarne;

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

4. podkreśla znaczenie przeciwdziałania strategii Wagner Group i jej podmiotów zależnych, zwłaszcza rozmywania jej tożsamości przez stosowanie różnych nazw w celu uniknięcia kontroli międzynarodowej;

5. wzywa wszystkie państwa korzystające z usług Wagner Group i jej podmiotów zależnych, w szczególności Republikę Środkowoafrykańską, do zerwania wszelkich związków z grupą i jej pracownikami; wzywa wszystkie państwa, aby wywiązały się ze swoich obowiązków w zakresie egzekwowania prawa międzynarodowego oraz aby zbadały zgłoszone przypadki łamania praw człowieka i ściagały przedsiębiorstwa mające siedzibę na ich terytorium, jeśli angażują się one w działania, które naruszają prawo międzynarodowe; w związku z tym popiera wysiłki grup i osób prywatnych działających na rzecz praw człowieka, mające na celu pociągnięcie członków Wagner Group do odpowiedzialności za zbrodnie popełnione na Ukrainie, w Syrii, Libii i Republice Środkowoafrykańskiej;

6. jest głęboko zaniepokojony sygnałami, że przejściowe władze Mali rozważają skorzystanie z usług prywatnych firm wojskowych, w szczególności Wagner Group; wzywa Mali do niepodjęcia działań w tym kierunku; zdecydowanie uważa, że zaangażowanie Wagner Group byłoby sprzeczne z celem przywrócenia pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w Mali oraz ochrony ludności malijskiej, które są podstawowymi celami UE w ramach jej misji WPBiO oraz państw członkowskich UE działających na wniosek władz malijskich;

7. uważa, że misje i operacje UE nie mogą w odpowiedni sposób zapewnić i osiągnąć pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w krajach partnerskich, gdy w tym samym kraju działają jednocześnie prywatne firmy ochroniarskie oskarżane o rażące naruszenia praw człowieka; wskazuje na ukierunkowane kampanie dezinformacyjne wymierzone w misje i operacje UE w Afryce, za które może być odpowiedzialna Wagner Group i jej podmioty zależne, a które stanowią element nowocześniejszej wojny hybrydowej prowadzonej przez Rosję; wzywa odpowiednie jednostki grupy zadaniowej StratCom Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) do składania sprawozdań na temat tych kampanii dezinformacyjnych;

8. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby wykorzystywały wszelkie możliwości ostrzeżenia zainteresowanych krajów o ryzyku, na jakie się narażają, wiążąc się lub współpracując z Wagner Group i jej podmiotami zależnymi, oraz aby zwróciły uwagę na zatrważającą historię grupy w zakresie przestrzegania praw człowieka; zachęca rządy do zapewnienia ścisłych przepisów dotyczących przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, demokratycznego nadzoru i odpowiedzialności w umowach z zagranicznymi prywatnymi firmami wojskowymi i ochroniarskimi dotyczących pomocy wojskowej i usług bezpieczeństwa; zachęca państwa do zachowania pełnej przejrzystości w zakresie zawierania umów o świadczenie usług wsparcia wojskowego, zwłaszcza jeśli chodzi o liczbę, zadania i strukturę dowodzenia prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich obecnych na ich terytoriach, a także o sprzęt wykorzystywany do realizacji umów;

9. wzywa ESDZ do przygotowania sprawozdania z działalności Wagner Group w celu uzyskania jasnego przeglądu dokonanych przez nią różnych naruszeń, co pomogłoby zapewnić pociągnięcie jej do odpowiedzialności za różne przestępstwa i utorować drogę do ścigania sprawców przed międzynarodowymi trybunałami; stwierdza, że Parlament będzie nadal uważnie śledził tę sprawę poprzez sprawozdanie i ewentualne wysłuchania;

10. wzywa państwa członkowskie UE i ich sojuszników do zintensyfikowania wymiany informacji wywiadowczych na temat Wagner Group i jej podmiotów zależnych;

11. wzywa Komisję do dopilnowania, aby kraje otrzymujące pomoc w żadnym wypadku nie mogły wykorzystywać funduszy UE do finansowania prywatnych przedsiębiorstw wojskowych o takiej historii przestrzegania praw człowieka; wzywa Komisję, aby poruszyła ten temat w dialogu dwustronnym ze wszystkimi zainteresowanymi krajami;

12. domaga się, aby kraje, w których prowadzone są misje i operacje UE w dziedzinie WPBiO wspierające budowanie zdolności państwa, rozwiązały umowy z prywatnymi firmami wojskowymi i ochroniarskimi naruszającymi prawa człowieka; zwraca się do Komisji o dokonanie krytycznego przeglądu wsparcia UE dla rządów i instytucji państwowych powiązanych z Wagner Group; wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby powstrzymały się od tworzenia nowych projektów współpracy zapewniających bezpośrednie wsparcie budżetowe rządów, które mają powiązania z Wagner Group; nalega na państwa członkowskie i Komisję, aby przekierowały to wsparcie budżetowe na organizacje i projekty społeczeństwa obywatelskiego, które przynoszą bezpośrednie korzyści ludności tych krajów;

13. przypomina, że UE i jej państwa członkowskie powinny korzystać z usług prywatnych firm ochroniarskich w strefach konfliktów jedynie w celu ochrony swoich obiektów lub zapewnienia bezpieczeństwa transportu – i tylko wówczas, gdy firmy te w pełni przestrzegają praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego; podkreśla, że nie

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

należy zlecać prywatnym firmom wojskowym i ochroniarskim żadnych działań, które wiązałyby się z użyciem siły lub aktywnym udziałem w działaniach wojennych, z wyjątkiem przypadków obrony własnej, oraz że w żadnym wypadku nie można pozwalać takim firmom na udział w przesłuchaniach lub ich prowadzenie; zdecydowanie uważa, że bezpieczeństwo i obronę powinny zapewniać przede wszystkim organy publiczne;

14. apeluje, aby podczas zbliżającego się szczytu UE-Afryka szczegółowo omówić kwestię działalności Wagner Group i innych prywatnych firm wojskowych w Afryce;

15. ponawia apel wystosowany podczas paryskiej konferencji na rzecz Libii w dniu 12 listopada 2021 r., aby wszyscy zagraniczni bojownicy, w tym najemnicy, opuścili terytorium Libii; wzywa Rosję, Turcję, Zjednoczone Emiraty Arabskie i wszystkie inne państwa, aby zastosowały się do tego apelu, natychmiast zaprzestały wysyłania najemników do Libii oraz wycofały tych, którzy obecnie przebywają w tym kraju;

16. wzywa władze rosyjskie do wycofania wszystkich najemników ze wschodniej Ukrainy i Krymu; popiera wysiłki władz ukraińskich zmierzające do postawienia przed ukraińskim sądem członków Wagner Group działających na Krymie i w Donbasie oraz wzywa Interpol do ścisłej współpracy w tej i innych podobnych sprawach;

17. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela w sprawie rychłego przyjęcia przez Radę do Spraw Zagranicznych ukierunkowanych sankcji UE przeciwko odpowiednim osobom i podmiotom powiązanim z Wagner Group, a także osobom i podmiotom z nimi współpracującym, z wykorzystaniem istniejących systemów sankcji UE, takich jak globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka; wzywa, by sankcje te obejmowały zakazy podróży i zamrożenie aktywów współpracowników Wagner Group; wzywa kraje partnerskie – w tym państwa członkowskie Unii Afrykańskiej – do przyjęcia podobnych sankcji; wzywa UE do przygotowania i przyjęcia środków ograniczających wobec innych prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, które naruszają prawa człowieka;

18. wzywa wszystkie państwa członkowskie ONZ do pełnej ratyfikacji i wdrożenia protokołów dodatkowych do konwencji genewskich oraz do wzmocnienia prawa międzynarodowego w celu skutecznego zakazania działalności najemników w duchu Konwencji OJA o eliminacji najemników w Afryce z 1977 r., Międzynarodowej konwencji o zwalczaniu rekrutacji, wykorzystywania, finansowania i szkolenia najemników z 1989 r. oraz dokumentu z Montreux z 2008 r.;

19. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia jasnych i wiążących ram regulacyjnych dla prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, w szczególności w kontekście otwartej międzyrządowej grupy roboczej ONZ, zwłaszcza w odniesieniu do dużych projektów w krajach spoza UE, jeżeli są one finansowane przez inwestorów lub instytucje finansowe z siedzibą w UE, oraz do zapewnienia przejrzystego monitorowania takich projektów; oczekuje, że jej projekt ram zostanie rozesłany w kwietniu 2022 r.; wzywa do wprowadzenia obowiązku zachowania należytej staranności przez podmioty, które zawierają umowy z prywatnymi firmami wojskowymi i ochroniarskimi;

20. popiera prace podjęte przez grupę roboczą ONZ; wzywa państwa, w których odnotowano poważne domniemane przypadki łamania praw człowieka przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie, aby oficjalnie zaprosiły grupę roboczą ONZ ds. wykorzystywania najemników do przeprowadzenia w trybie pilnym wizytacji w poszczególnych krajach;

21. wzywa UE i jej państwa członkowskie do podjęcia zdecydowanych działań w celu usunięcia luki w zakresie odpowiedzialności prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, w tym w odniesieniu do nadzoru nad przejrzystością i do monitorowania; przypomina wszystkim państwom o ich obowiązku zapewnienia przestrzegania praw człowieka przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie podlegające ich jurysdykcji lub działające na ich terytorium; podkreśla potrzebę zapewnienia sądowych środków odwoławczych, w tym sankcji karnych, w przypadku naruszeń praw człowieka wynikających z działalności prywatnych firm ochroniarskich i wojskowych; domaga się nieograniczonego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i zadośćuczynienia dla wszystkich ofiar naruszeń, w tym nadużyć popełnionych przez rosyjskich najemników; wzywa UE, aby promowała i wspierała wysiłki podejmowane w jurysdykcjach krajowych i międzynarodowych na rzecz wszczynania postępowań karnych w celu pociągnięcia prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich do odpowiedzialności za naruszenia praw człowieka; w tym celu wzywa Rosję do pełnej współpracy z ONZ, UE i krajami, w których Wagner Group miała popełnić przestępstwa;

Czwartek, 25 listopada 2021 r.

22. jest zdania, że wzmocnienie misji szkoleniowych UE (EUTM) skuteczniej przyczyniłoby się do reformy sektora bezpieczeństwa w krajach partnerskich; jest zdania, że szybkie wdrożenie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, w pełnej zgodności ze wspólnym stanowiskiem Rady w sprawie kontroli wywozu broni⁽⁶⁾, międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka, międzynarodowym prawem humanitarnym i skutecznymi przepisami dotyczącymi przejrzystości, w tym szczegółowym wykazem sprzętu udostępnionego w ramach tego instrumentu, zwiększyłoby wpływ UE na budowanie zdolności sił zbrojnych krajów partnerskich i zagwarantowałoby, że nie będą się one uciekać do prywatnych firm wojskowych i ochroniarskich, które nie podzielają naszych wartości;

23. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz parlamentowi Federacji Rosyjskiej.

⁽⁶⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99).